

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.2.2016
COM(2016) 53 final

2016/0031 (COD)

Predlog

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi mehanizma za izmenjavo informacij v zvezi z medvladnimi sporazumi in nezavezujočimi instrumenti med državami članicami in tretjimi državami na področju energije ter o razveljavitvi Sklepa št. 994/2012/EU

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2016) 27 final}

{SWD(2016) 28 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Razlogi za predlog in njegovi cilji

V strategiji za energetske unijo (COM(2015) 80) je navedeno: „Pomemben element pri zagotavljanju zanesljive oskrbe z energijo (zlasti s plinom) je popolna skladnost sporazumov v zvezi z nakupom energije iz tretjih držav z zakonodajo EU.“ V istem duhu je Evropski svet v svojih sklepih z dne 19. marca 2015 pozval tudi k „popolni skladnosti vseh sporazumov v zvezi z nakupom plina pri zunanjih dobaviteljih s pravom EU, zlasti z okrepitvijo preglednosti takšnih sporazumov in združljivosti z določbami EU o energetske zanesljivosti“.

Parlament in Svet sta 25. oktobra 2012 sprejela sklep z začetkom veljavnosti 17. novembra 2012 (sklep o medvladnih sporazumih)¹, ki je vzpostavil mehanizem za izmenjavo informacij v zvezi z medvladnimi sporazumi med državami članicami in tretjimi državami na področju energije. Glavna značilnost tega mehanizma je, da Komisija izvede preverjanja skladnosti medvladnih sporazumov, potem ko sta država članica in tretja država že sklenili tak sporazum.

Od leta 2012 je Komisija pri izvajanju tega mehanizma pridobila znatne izkušnje. Na splošno, kot je analizirano v oceni učinka o pregledu sklepa o medvladnih sporazumih ter poročilu Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi sklepa o medvladnih sporazumih, Komisija ocenjuje, da je sedanji sistem sicer uporaben za prejemanje informacij o obstoječih medvladnih sporazumih in prepoznavanje težav glede njihove skladnosti s pravom EU, ni pa dovolj za reševanje takih neskladnosti. Kot je navedeno v strategiji za energetske unijo: „V praksi se je izkazalo, da je ponovno pogajanje o takšnih sporazumih zelo težavno. Stališča podpisnikov so že zavzeta in sprememba katerega koli vidika sporazumov zaradi političnega pritiska ni zaželeno.“

Zato bi vključenost Komisije, preden država članica in tretja država skleneta take sporazume, zagotovila bistveno dodano vrednost s tem, da bi rešila morebitna nasprotja med obveznostmi držav članic po mednarodnem pogodbenem pravu in pravu EU.

V tem okviru ima pregled sklepa o medvladnih sporazumih dva glavna cilja:

- (1) zagotoviti skladnost medvladnih sporazumov s pravom EU in s tem zagotoviti pravilno delovanje notranjega trga ter izboljšati energetske varnost EU in
- (2) izboljšati preglednost medvladnih sporazumov, da bi se povečali stroškovna učinkovitost oskrbe EU z energijo in solidarnost med državami članicami.

Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

Ta predlog je usklajen s številnimi ukrepi, sprejetimi na ravni EU za izboljšanje delovanja energetskega trga EU in povečanje energetske varnosti EU.

Pregled sedanjega sklepa o medvladnih sporazumih je del rezultatov strategije za energetske unijo, sprejete februarja 2015, ki določa splošni okvir in strukturo upravljanja za prenovljeno energetske politiko EU.

¹ Sklep št. 994/2012/EU o vzpostavitvi mehanizma za izmenjavo informacij v zvezi z medvladnimi sporazumi med državami članicami in tretjimi državami na področju energije.

Akcijski načrt strategije za energetske unijo predvideva številne ukrepe za izboljšanje energetske varnosti EU. Ta predlog bi bilo zato treba razumeti v okviru drugih pobud, vključno s pregledom uredbe o zanesljivi oskrbi s plinom². Sklep o medvladnih sporazumih je tesno povezan z uredbo o zanesljivi oskrbi s plinom, a določa širše področje uporabe mehanizma za izmenjavo informacij. Sklep o medvladnih sporazumih medvladne sporazume opredeljuje kot „pravno zavezujoče sporazume med eno ali več državami članicami in eno ali več tretjimi državami, ki vpliva na delovanje notranjega energetskega trga ali na zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji“. Sklep o medvladnih sporazumih se torej uporablja za vse medvladne sporazume o oskrbi in infrastrukturi v zvezi z energetskimi proizvodi, zlasti plinom, nafto in električno energijo. Zajeti niso le medvladni sporazumi, ki zadevajo področje uporabe Pogodbe Euratom. Za te medvladne sporazume člen 103 Pogodbe Euratom določa poseben predhodni postopek.

Iz področja uporabe sklepa o medvladnih sporazumih so izključene poslovne pogodbe med gospodarskimi subjekti³. Ta predlog ne razširja področja uporabe sklepa o medvladnih sporazumih na poslovne pogodbe v zvezi z medvladnimi sporazumi, saj kot je navedeno v strategiji za energetske unijo, to vprašanje v primeru poslovnih pogodb o oskrbi s plinom zajema predlog za pregled uredbe o zanesljivi oskrbi s plinom.

Skladnost z drugimi politikami Unije

Predlog ne prispeva le k energetske politiki EU. Z zagotavljanjem skladnosti medvladnih sporazumov s pravom EU prispeva tudi k politikam na drugih področjih prava EU, kot so notranji trg, konkurenca in javna naročila.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

Pravna podlaga

Zgoraj omenjeni cilji tega predloga so v skladu z naslednjimi cilji Pogodbe EU:

- zagotoviti zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji (člen 194(1)(b) PDEU);
- vzpostaviti delujoč notranji energetske trg v duhu solidarnosti med državami članicami (člen 3(3) PEU; člen 194(1) PDEU).

Pravna podlaga predlaganega pregledanega sklepa o medvladnih sporazumih je torej člen 194 PDEU, ki je bil tudi pravna podlaga sedanjega sklepa o medvladnih sporazumih, ki sta ga Parlament in Svet sprejela 25. oktobra 2012.

Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Nujnost ukrepanja na ravni EU: Pravna podlaga za pregled sklepa o medvladnih sporazumih je člen 194 PDEU. Na tej podlagi in ob upoštevanju načela subsidiarnosti je bil leta 2012 sprejet sklep o medvladnih sporazumih. Vendar bi uvedba obveznega predhodnega preverjanja s strani Komisije spremenila sklep o medvladnih sporazumih. Ta sprememba bi predstavljala prenos nalog z držav članic na EU. Kot je pojasnjeno zgoraj, izkušnje kažejo, da ocena s strani držav članic ne zadošča in ni ustrezna za zagotavljanje skladnosti medvladnih sporazumov s pravom EU ter da ustvarja pravno negotovost. Predhodna vključenost Komisije

² Uredba Evropskega parlamenta in Sveta o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (ref. XXX).

³ V uvodni izjavi 7 sklepa o medvladnih sporazumih se poudarja, da ta sklep ne ustvarja obveznosti v zvezi s sporazumi med gospodarskimi subjekti. Navedena uvodna izjava tudi jasno določa, da lahko države članice Komisiji prostovoljno posredujejo trgovinske sporazume, na katere se medvladni sporazumi izrecno sklicujejo.

bi prinesla bistveno dodano vrednost pri reševanju težav (zlasti nasprotij med obveznostmi držav članic po mednarodnem pogodbenem pravu in pravu EU).

Dodana vrednost EU: Tako postopno povezovanje energetske infrastrukture in trgov kot skupna odvisnost od zunanjih dobaviteljev ter potreba po zagotavljanju solidarnosti v času krize pomenijo, da se temeljne politične odločitve o energiji ne bi smele sprejemati izključno na nacionalni ravni brez vključenosti sosednjih držav in EU. Sklep o medvladnih sporazumih je na stičišču zunanje dimenzije (saj vključuje sporazume s tretjimi državami) in notranjega trga (saj imajo neskladne določbe, kot so klavzule o namembnem kraju, negativen učinek na prost pretok energetskih proizvodov znotraj notranjega trga). Zato ima krepitev sodelovanja in preglednosti na ravni EU v okviru tega predloga jasno dodano vrednost.

Sorazmernost

Cilja tega predloga sta:

- (1) zagotoviti skladnost medvladnih sporazumov s pravom Unije in s tem zagotoviti pravilno delovanje notranjega trga ter izboljšati energetska varnost EU in
- (2) izboljšati preglednost medvladnih sporazumov, da bi se povečali stroškovna učinkovitost oskrbe EU z energijo in solidarnost med državami članicami.

Za dosego teh ciljev se v bistvu predlaga kombinacija neobveznih vzorčnih klavzul in predhodne ocene medvladnih sporazumov pred njihovim podpisom. Kot je pojasnjeno v oceni učinka o pregledu sklepa o medvladnih sporazumih, ohranitev sedanjega sistema ne bi bila učinkovita. Zlasti zaenkrat še ni bil odpovedan noben medvladni sporazum, pri katerem je Komisija ugotovila težave.

Podobno ocena učinka zaključuje, da bi možnost priprave obveznih vzorčnih klavzul državam članicam lahko pomagala preprečiti neskladnost s pravom Unije, vendar da široka paleta situacij in poslovnih modelov na področju uporabe sklepa o medvladnih sporazumih ne dopušča priprave vzorčnih klavzul, ki bi bile dovolj natančne, da bi zagotavljale pravno varnost in zamenjale poglobljeno predhodno oceno besedila končnega osnutka. Poleg tega glede na položaj in pogajalsko moč tretje države država članica morda ne bo uspela vključiti določenih vzorčnih klavzul v medvladni sporazum.

Zato je zaključek ocene učinka, da je možnost obveznega predhodnega pregleda najmanj strog pristop k preprečevanju neskladnih medvladnih sporazumov.

Izbira instrumenta

Obstoječa zakonodaja na zadevnem področju je sklep o medvladnih sporazumih. Namen tega predloga je okrepiti in izboljšati ukrepe in postopke, ki jih določa obstoječi sklep. Zato je bilo kot instrument primerno izbrati sklep. Glede na število in področje uporabe novih elementov osnutek sklepa predlaga razveljavitev in nadomestitev obstoječega Sklepa št. 994/2012/EU namesto sprememb sedanjih določb.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje

Ta predlog temelji na izkušnjah, ki jih je Komisija pridobila pri izvajanju sklepa o medvladnih sporazumih od njegovega začetka veljavnosti 17. novembra 2012 in ki so bile analizirane v poročilu o vrednotenju, priloženem oceni učinka pregleda sklepa o medvladnih sporazumih, in v poročilu Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi sedanjega sklepa o medvladnih sporazumih.

Iz teh poročil glede uspešnosti sklepa o medvladnih sporazumih izhaja, da njegove sedanje določbe (zlasti v njih določena naknadna preverjanja skladnosti) niso vodile do preoblikovanja sklenjenih neskladnih medvladnih sporazumov v skladne in niso neposredno vplivale na pogajanja držav članic s tretjimi državami. Zlasti še nikoli noben osnutek medvladnega sporazuma ni bil prostovoljno predložen Komisiji za predhodno preverjanje. Zato sklep o medvladnih sporazumih v sedanji obliki ne velja za uspešnega.

Iz njih izhaja tudi, da splošne stroške, povezane s sedanjim sklepom o medvladnih sporazumih, upravičujejo njegove koristi, saj varuje delovanje notranjega energetskega trga ter prispeva k zanesljivosti oskrbe. Vendar bi bil sklep o medvladnih sporazumih lahko učinkovitejši, če bi bila preverjanja skladnosti, ki jih določa, predhodna (in ne naknadna, kot je sedaj). To bi znatno izboljšalo pravno varnost in tako državam članicam kot Komisiji prihranilo stroške.

Poleg tega ta poročila jasno kažejo, da bodo medvladni sporazumi še naprej igrali ključno vlogo v energetskega sektorju EU. Sklep o medvladnih sporazumih je zato relevanten, vendar se mora prilagoditi spreminjajoči se naravi in potem oskrbe z energijo. V njih se poudarja tudi, da ima sklep o medvladnih sporazumih jasno dodano vrednost EU, saj na ravni EU krepi sodelovanje in preglednost ter prispeva k zanesljivosti oskrbe in delovanju notranjega energetskega trga.

Na splošno se v teh poročilih ugotavlja, da postopki, ki jih določa sedanji sklep o medvladnih sporazumih, niso povsem primerni, s tem da je glavna postopkovna težava v tem pogledu naknadno preverjanje skladnosti v sedanjem sistemu, ki je posledica težavnih medinstitucionalnih pogajanj ob sprejetju sklepa o medvladnih sporazumih leta 2012.

Ta predlog obravnava ugotovljene pomanjkljivosti.

Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi

Javno posvetovanje je bilo organizirano med 28. julijem in 22. oktobrom 2015. Komisija je prejela približno 25 odgovorov zainteresiranih strani, vključno z državami članicami in številnimi regulativnimi združenji in združenji iz industrije, tako da se lahko odziv na posvetovanje šteje za zadovoljivega.

Vsi udeleženci so poudarili pomen sklepa o medvladnih sporazumih za zanesljivost oskrbe z energijo in pravilno delovanje notranjega energetskega trga. V svojih mnenjih pa so bili razdeljeni glede potrebe po krepitvi sistema, ki ga vzpostavlja sklep o medvladnih sporazumih, in načina, na katerega bi se to najbolje izvedlo:

celovito poročilo o izidu tega javnega posvetovanja je priloženo oceni učinka o pregledu sklepa o medvladnih sporazumih, nezaupni odgovori pa so bili objavljeni na spletišču Komisije⁴.

Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj

Informacije v zvezi z izvajanjem sklepa o medvladnih sporazumih so delno zaupne, tako zaradi nekaterih določb samega sklepa o medvladnih sporazumih (člen 4 – Zaupnost) kot nekaterih izjem iz Uredbe št. 1049/2001⁵ o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (člen 4(1)(a), tretja alinea – varstvo mednarodnih odnosov, člen 4(5) – prošnja države članice, naj se ne razkrije dokument, ki izvira iz navedene države članice, brez njenega predhodnega soglasja, ali člen 4(2), druga alinea – varstvo sodnih postopkov in pravnih nasvetov). Med drugim je bilo zaradi te zaupnosti odločeno, da se ne bo pripravila zunanja študija o izvajanju sedanjega sklepa o medvladnih sporazumih.

Ocena učinka

Ocena učinka podpira vse predlagane ukrepe. Odbor za regulativni nadzor je 4. decembra 2015 izdal pozitivno mnenje.

V oceni učinka je bilo proučenih pet možnosti:

možnost 1: osnovni scenarij: sklep o medvladnih sporazumih ostane nespremenjen, se pa okrepi politika glede kršitev;

možnost 2: vzorčne klavzule za vključitev v medvladne sporazume, ki ne kršijo prava/smernic EU;

možnost 3: obvezna predhodna ocena medvladnih sporazumov s strani Komisije;

možnost 4: obvezno sodelovanje Komisije kot opazovalke na pogajanjih;

možnost 5: Komisija v vlogi pogajalke o sporazumih EU na področju energije.

Iz ocene učinka izhaja, da je cenovno najuspešnejša, najučinkovitejša in najbolj sorazmerna možnost 3.

Ustreznost in poenostavitev ureditve

Ta predlog bo zmerno povečal upravno breme.

Temeljne pravice

Ni relevantno.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Predlog nima nobenih posledic za proračun EU.

⁴ <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-review-intergovernmental-agreements-decision>.

⁵ UL L 145, 31.5.2001, str. 43.

5. DRUGI ELEMENTI

Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

Sklep o medvladnih sporazumih v členu 8 vsebuje klavzulo o pregledu. Navedeni člen od Komisije zahteva pripravo poročila do 1. januarja 2016 in nato vsaka tri leta.

Temu predlogu za pregled sklepa o medvladnih sporazumih bo poleg poročila o vrednotenju, priloženega oceni učinka o pregledu sklepa o medvladnih sporazumih, priloženo tudi prvo poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu.

Komisija namerava naslednje poročilo pripraviti do 1. januarja 2020, kot to zahteva člen 8 sklepa o medvladnih sporazumih.

Nazadnje bo Komisija v svoji vlogi varuhinje Pogodb po potrebi začela postopek, določen v členu 258 Pogodbe, kadar katera koli država članica ne bo spoštovala svojih obveznosti v zvezi z izvajanjem in uporabo prava Unije.

Obrazložitevni dokumenti (za direktive)

Ni relevantno.

Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga

Pregledani sklep vsebuje naslednje elemente:

1. Obveznosti priglasitve v zvezi z medvladnimi sporazumi:
 - obveznost države članice, da Komisijo obvesti o svoji nameri o začetku pogajanj s tretjo državo glede sklenitve novega medvladnega sporazuma ali spremembe obstoječega;
 - po predložitvi takega obvestila bi bilo treba redno obveščati Komisijo;
 - službe Komisije lahko državi članici svetujejo, kako preprečiti neskladnost medvladnega sporazuma s pravom Unije ali stališči Unije glede politike, ki jih sprejme Svet, ali sklepi Evropskega sveta, kadar država članica Komisijo obvesti o pogajanjih;
 - obveznost države članice o priglasitvi osnutka medvladnega sporazuma ali spremembe Komisiji, vključno z vsemi spremnimi dokumenti takoj, ko se strani na pogajanjih dogovorijo o vseh glavnih elementih, za predhodno oceno Komisije;
 - obveznost države članice o priglasitvi medvladnega sporazuma ali sprememb Komisiji, vključno z vsemi spremnimi dokumenti, po ratifikaciji;
 - obveznost države članice o priglasitvi vseh obstoječih medvladnih sporazumov ali sprememb Komisiji, vključno z vsemi spremnimi dokumenti;
 - obveznost priglasitve ne zajema sporazumov med podjetji, vendar se lahko prostovoljno predložijo;
 - obveznost Komisije za posredovanje prejetih informacij in dokumentov drugim državam članicam v skladu z določbami o zaupnosti.
2. Ocena Komisije:
 - obveznost Komisije, da v šestih tednih izvede predhodno oceno osnutkov medvladnih sporazumov ali sprememb in državo članico obvesti o svojih

morebitnih pomislekih glede skladnosti s pravom Unije, in zlasti z zakonodajo notranjega energetskega trga in konkurenčnega prava Unije;

- obveznost Komisije, da v 12 tednih od datuma priglasitve državo članico seznani s svojim mnenjem glede skladnosti medvladnega sporazuma ali spremembe s pravom Unije;
- država članica predlaganega medvladnega sporazuma ali spremembe ne sklene, dokler je Komisija ne obvesti o kakršnih koli pomislekih in jo seznani s svojim mnenjem. Država članica bo pri sklepanju predlaganega medvladnega sporazuma ali spremembe v največji možni meri upoštevala mnenje Komisije;
- obveznost Komisije, da v devetih mesecih po priglasitvi izvede naknadno oceno obstoječih medvladnih sporazumov ali sprememb in državo članico obvesti o svojih morebitnih pomislekih glede skladnosti s pravom Unije.

3. Obveznosti priglasitve in ocena Komisije v zvezi z nezavezujočimi instrumenti:

- obveznost države članice o predložitvi obstoječih in prihodnjih nezavezujočih instrumentov Komisiji, vključno z vsemi spremnimi dokumenti;
- Komisija lahko izvede naknadno oceno predloženih nezavezujočih instrumentov in državo članico ustrezno obvesti, če meni, da bi bili lahko ukrepi za izvajanje nezavezujočega instrumenta v nasprotju s pravom Unije;
- obveznost Komisije za posredovanje prejetih dokumentov drugim državam članicam v skladu z določbami o zaupnosti.

Predlog

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi mehanizma za izmenjavo informacij v zvezi z medvladnimi sporazumi in nezavezujočimi instrumenti med državami članicami in tretjimi državami na področju energije ter o razveljavitvi Sklepa št. 994/2012/EU

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 194(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁶,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,⁷

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Da bi notranji energetski trg pravilno deloval, je treba uvoz energije v Unijo v celoti urediti s pravili, ki vzpostavljajo notranji energetski trg. Nepravilno delujoč notranji energetski trg ogroža zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji in jo postavlja v slabši položaj ter spodbija morebitne koristi za evropske potrošnike in industrijo.
- (2) Cilj strategije za energetske unije, ki jo je Komisija sprejela 25. februarja 2015⁸, je odjemalcem zagotoviti zanesljivo, trajnostno, konkurenčno in cenovno dostopno energijo. Natančneje, na podlagi analize, ki je bila izvedena že v okviru evropske strategije za energetske varnost iz maja 2014⁹, strategija za energetske unije poudarja, da je popolna skladnost sporazumov v zvezi z nakupom energije iz tretjih držav s pravom Unije pomemben element zagotavljanja energetske varnosti. V istem duhu je Evropski svet v svojih sklepih z dne 19. marca 2015 pozval k popolni skladnosti vseh sporazumov v zvezi z nakupom plina pri zunanjih dobaviteljih s pravom Unije, zlasti z okrepitevijo preglednosti takšnih sporazumov in skladnosti z določbami Unije o energetski zanesljivosti.
- (3) Sklep št. 994/2012/EU Evropskega parlamenta in sveta¹⁰ je bil koristen za prejemanje informacij o obstoječih medvladnih sporazumih in za prepoznavanje njihovih težav glede skladnosti s pravom Unije.

⁶UL C , , str. .

⁷UL C , , str. .

⁸COM(2015) 80.

⁹COM(2014) 330.

¹⁰UL L 299, 27.10.2012, str. 13.

- (4) Vendar se je Sklep št. 994/2012/EU izkazal za neuspešnega pri zagotavljanju skladnosti medvladnih sporazumov s pravom Unije. Navedeni sklep se je zanašal predvsem na oceno medvladnih sporazumov s strani Komisije potem, ko so jih države članice že sklenile s tretjimi državami. Izkušnje, pridobljene pri izvajanju Sklepa št. 994/2012/EU, so pokazale, da taka naknadna ocena ne izkorišča v celoti potenciala za zagotavljanje skladnosti medvladnih sporazumov s pravom Unije. Medvladni sporazumi predvsem pogosto ne vsebujejo nobenih primernih klavzul o odpovedi ali prilagoditvi, ki bi državam članicam omogočile, da medvladni sporazum v razumnem času uskladijo s pravom Unije. Poleg tega so podpisniki že zavzeli stališča, kar ustvarja politični pritisk, naj se ne spremeni noben vidik sporazuma.
- (5) Da bi se izognili kakršni koli neskladnosti s pravom Unije in povečali preglednost, bi morale države članice Komisijo čim prej obvestiti o svoji nameri o začetku pogajanj z namenom sklenitve novih medvladnih sporazumov ali sprememb obstoječih medvladnih sporazumov. Komisijo bi bilo treba redno obveščati o poteku pogajanj. Države članice bi morale imeti možnost, da Komisijo povabijo, da na pogajanjih sodeluje kot opazovalka.
- (6) Med pogajanjem bi morala imeti Komisija možnost, da svetuje, kako preprečiti neskladnosti s pravom Unije. Zlasti bi Komisija skupaj z državami članicami lahko pripravila neobvezne vzorčne klavzule ali smernice. Komisija bi morala imeti možnost opozoriti na cilje energetske politike Unije in načelo solidarnosti med državami članicami ter politična stališča Unije, ki jih sprejme Svet, ali sklepe Evropskega sveta.
- (7) Za zagotovitev skladnosti s pravom Unije bi morale države članice Komisiji priglasiti osnutek medvladnega sporazuma, preden ta za strani postane pravno zavezujoč (predhodno). V duhu sodelovanja bi morala Komisija države članice podpirati pri prepoznavanju težav glede skladnosti osnutka medvladnega sporazuma ali spremembe. Zadevne države članice bi bile tako bolj pripravljene za sklepanje sporazumov, skladnih s pravom Unije. Komisija bi morala imeti za tako oceno dovolj časa, kar bi zagotavljalo največjo možno pravno varnost, hkrati pa bi se izognili nepotrebnim zamudam. Da bi v celoti izkoristile podporo Komisije, države članice ne bi smele sklepati medvladnih sporazumov, dokler Komisija države članice ni obvestila o svoji oceni. Države članice bi morale sprejeti vse potrebne ukrepe, da bi našle primerno rešitev za odpravo ugotovljenih neskladnosti.
- (8) V luči strategije za energetske unijo je še naprej izjemno pomembna preglednost v zvezi s preteklimi in prihodnjimi medvladnimi sporazumi. Zato bi morale države članice Komisiji še naprej priglašati obstoječe in prihodnje medvladne sporazume, ki so začeli veljati ali se začasno uporabljajo v smislu člena 25 Dunajske konvencije o pravu mednarodnih pogodb, ter nove medvladne sporazume.
- (9) Komisija bi morala oceniti skladnost medvladnih sporazumov, ki so začeli veljati ali se začasno uporabljajo do začetka veljavnosti tega sklepa, s pravom Unije in države članice ustrezno obvestiti. Države članice bi morale v primeru neskladnosti sprejeti vse potrebne ukrepe, da bi našle primerno rešitev za odpravo ugotovljene neskladnosti.
- (10) Ta sklep bi se moral uporabljati samo za medvladne sporazume, ki vplivajo na notranji energetski trg ali na zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji. V primeru dvoma bi se morale države članice posvetovati s Komisijo. Načeloma sporazumi, ki ne veljajo več ali se ne uporabljajo več, ne vplivajo na notranji energetski trg ali na zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji in zato ne bi smeli biti zajeti s tem sklepom.

- (11) Države članice vzpostavljajo odnose s tretjimi državami ne le s sklepanjem medvladnih sporazumov, temveč tudi v obliki nezavezujočih instrumentov. Četudi ti instrumenti pravno niso zavezujoči, se lahko uporabljajo za določanje podrobnega okvira energetske infrastrukture in oskrbe z energijo. V tem smislu lahko nezavezujoči instrumenti na notranji energetski trg vplivajo podobno kot medvladni sporazumi, saj lahko njihovo izvajanje povzroči kršitev prava Unije. Da bi se zagotovila večja preglednost v zvezi z vsemi ukrepi, ki jih izvajajo države članice in ki lahko vplivajo na notranji energetski trg in energetska varnost, bi morale zato države članice Komisiji naknadno predložiti tudi ustrezne nezavezujoče instrumente. Komisija bi morala oceniti predložene nezavezujoče instrumente in države članice po potrebi ustrezno obvestiti.
- (12) Medvladni sporazumi ali nezavezujoči instrumenti, ki morajo biti Komisiji na podlagi drugih aktov Unije v celoti priglašeni ali ki zadevajo vprašanja v okviru Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo, ne bi smeli biti zajeti s tem sklepom.
- (13) Ta sklep ne bi smel ustvarjati obveznosti v zvezi s sporazumi med podjetji. Vendar bi morale imeti države članice svobodo, da Komisiji prostovoljno pošljejo take sporazume, na katere se medvladni sporazumi ali nezavezujoči instrumenti izrecno sklicujejo.
- (14) Komisija bi morala prejete informacije v varni elektronski obliki dati na voljo vsem drugim državam članicam. Komisija bi morala spoštovati zahteve držav članic, da se predložene informacije obravnavajo kot zaupne. Zahteve glede zaupnosti pa ne bi smele omejevati dostopa Komisije do zaupnih informacij, ker Komisija za svoje ocene potrebuje celovite informacije. Komisija bi morala biti odgovorna za zagotavljanje uporabe klavzule o zaupnosti. Zahteve glede zaupnosti ne bi smele vplivati na pravico dostopa do dokumentov, kakor je določeno v Uredbi (ES) št. 1049/2001 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹.
- (15) Če država članica meni, da je medvladni sporazum zaupen, bi morala Komisiji predložiti njegov povzetek z namenom, da se s povzetkom seznani druge države članice.
- (16) Stalna izmenjava informacij o medvladnih sporazumih na ravni Unije bi morala omogočiti razvoj dobrih praks. Na podlagi teh dobrih praks bi morala Komisija – po potrebi v sodelovanju z Evropsko službo za zunanje delovanje, ko gre za zunanjo politiko Unije – pripraviti neobvezne vzorčne klavzule za uporabo v medvladnih sporazumih med državami članicami in tretjimi državami. Z uporabo teh vzorčnih klavzul naj bi se preprečila neskladnost medvladnih sporazumov s pravom Unije, zlasti s pravili notranjega energetskega trga ter konkurenčnega prava, in neskladnost z mednarodnimi sporazumi, ki jih je sklenila Unija. Njihova uporaba bi morala biti neobvezna, vsebina pa bi se lahko prilagajala morebitnim posebnim okoliščinam.
- (17) Izboljšano vzajemno poznavanje obstoječih in novih medvladnih sporazumov in nezavezujočih instrumentov bi moralo omogočiti boljše usklajevanje pri energetskih zadevah med državami članicami ter med državami članicami in Komisijo. Tovrstno izboljšano usklajevanje bi moralo državam članicam omogočiti, da v celoti izkoristijo prednosti političnega in gospodarskega pomena Unije, Komisiji pa, da predlaga rešitve za probleme, ugotovljene v zvezi z medvladnimi sporazumi.

¹¹ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 299, 27.10.2012, str. 13).

- (18) Komisija bi morala olajševati in spodbujati usklajevanje med državami članicami z namenom krepitve splošne strateške vloge Unije, in sicer z odločnim in uspešnim usklajenim pristopom do držav proizvajalk, tranzitnih držav in držav odjemalk.
- (19) Ker cilja tega sklepa, tj. izmenjave informacij med državami članicami in Komisijo v zvezi z medvladnimi sporazumi in nezavezujočimi instrumenti na področju energije, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker se ta cilj zaradi učinkov tega sklepa, ki se uporablja v vseh državah članicah, lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta sklep ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za doseganje tega cilja.
- (20) Določbe tega sklepa ne bi smele vplivati na uporabo pravil Unije o kršitvah, državni pomoči in konkurenci. Komisija ima v skladu s členom 258 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) zlasti pravico, da začne postopek za ugotavljanje kršitev, če meni, da država članica ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi PDEU.
- (21) Komisija bi morala leta 2020 oceniti, ali ta sklep v zadostni meri in uspešno zagotavlja skladnost medvladnih sporazumov s pravom Unije ter ali obstaja visoka stopnja usklajevanja med državami članicami v zvezi z medvladnimi sporazumi na področju energije.
- (22) Sklep št. 994/2012/EU bi bilo treba razveljaviti –
- SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta sklep vzpostavlja mehanizem za izmenjavo informacij med državami članicami in Komisijo v zvezi z medvladnimi sporazumi in nezavezujočimi instrumenti na področju energije, opredeljenimi v členu 2, z namenom izboljšanja delovanja notranjega energetskega trga.
2. Ta sklep se ne uporablja za medvladne sporazume in nezavezujoče instrumente, ki so že v celoti urejeni z drugimi posebnimi postopki priglasitve na podlagi prava Unije.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tem sklepu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „medvladni sporazum“ pomeni kakršen koli pravno zavezujoč sporazum med eno ali več državami članicami in eno ali več tretjimi državami, ki vpliva na delovanje notranjega energetskega trga ali na zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji; kadar pa tak pravno zavezujoč sporazum zajema tudi druga področja, se kot „medvladni sporazum“ štejejo le tiste določbe, ki so povezane z energijo, vključno s splošnimi določbami, ki se uporabljajo za te z energijo povezane določbe;
- (2) „obstoječ medvladni sporazum“ pomeni medvladni sporazum, ki je začel veljati ali se začasno uporablja pred začetkom veljavnosti tega sklepa;
- (3) „nezavezujoč instrument“ pomeni pravno nezavezujoč dogovor med eno ali več državami članicami in eno ali več tretjimi državami, kot so memorandum o soglasju, skupna izjava, skupna ministrska izjava, skupni ukrep ali skupni kodeks ravnanja, ki

vsebuje razlago prava Unije, določa pogoje za oskrbo z energijo (kot so količine in cene) ali razvoj energetskih infrastruktur;

- (4) „obstoječ nezavezujoč instrument“ pomeni nezavezujoč instrument, ki je bil podpisan ali o katerem je bil kako drugače dosežen dogovor pred začetkom veljavnosti tega sklepa.

Člen 3

Obveznosti priglasitve v zvezi z medvladnimi sporazumi

1. Če namerava država članica začeti pogajanja s tretjo državo, da bi spremenila obstoječ medvladni sporazum ali sklenila nov medvladni sporazum, država članica Komisijo čim prej v pisni obliki obvesti o svoji nameri pred predvidenim začetkom pogajanj.

Kadar država članica Komisiji pošlje tako obvestilo o pogajanjih, bi morala zadevna država članica Komisijo redno obveščati o poteku pogajanj.

2. Takoj ko so se strani dogovorile o vseh glavnih elementih osnutka medvladnega sporazuma ali spremembe obstoječega medvladnega sporazuma, a pred zaključkom formalnih pogajanj, zadevna država članica osnutek sporazuma ali spremembe, vključno z vsemi prilogami, prikladi Komisiji za izvedbo predhodne ocene v skladu s členom 5.

Kadar se osnutek medvladnega sporazuma ali spremembe obstoječega medvladnega sporazuma izrecno sklicuje na druga besedila, zadevne države članice predložijo tudi navedena druga besedila, če vsebujejo elemente, ki lahko vplivajo na delovanje notranjega energetskega trga ali na zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji.

3. Po ratifikaciji medvladnega sporazuma ali spremembe medvladnega sporazuma zadevna država članica Komisiji prikladi medvladni sporazum ali spremembo, vključno z vsemi prilogami.

Kadar se ratificirani medvladni sporazum ali sprememba medvladnega sporazuma izrecno sklicuje na druga besedila, zadevne države članice predložijo tudi navedena druga besedila, če vsebujejo elemente, ki lahko vplivajo na delovanje notranjega energetskega trga ali na zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji.

4. Obveznost priglasitve Komisiji v skladu z odstavkoma 2 in 3 se ne uporablja za sporazume med podjetji.

5. Vse priglasitve na podlagi odstavkov od 1 do 3 tega člena, člena 6(1) in (2) ter člena 7(1) in (2) se izvedejo prek spletne aplikacije, ki jo zagotovi Komisija. Obdobja iz člena 5(1) in (2) ter člena 6(3) se začnejo na datum, ko je bil v aplikaciji evidentiran popoln dosje o priglasitvi.

Člen 4

Pomoč Komisije

1. Kadar država članica obvesti Komisijo o pogajanjih na podlagi člena 3(1), ji lahko službe Komisije svetujejo, kako preprečiti neskladnost medvladnega sporazuma ali spremembe obstoječega medvladnega sporazuma, o katerem potekajo pogajanja, s pravom Unije. Navedena država članica lahko Komisijo zaprosi za pomoč v navedenih pogajanjih.

2. Na zahtevo zadevne države članice ali na zahtevo Komisije in s pisnim dovoljenjem zadevne države članice lahko Komisija sodeluje pri pogajanjih kot opazovalka.
3. Če Komisija sodeluje pri pogajanjih kot opazovalka, lahko zadevni državi članici svetuje, kako preprečiti neskladnost medvladnega sporazuma ali spremembe, o katerih potekajo pogajanja, s pravom Unije.

Člen 5

Ocena Komisije

1. Komisija v šestih tednih od datuma priglasitve popolnega osnutka medvladnega sporazuma ali spremembe, vključno s prilogami, na podlagi člena 3(2) obvesti zadevno državo članico o svojih morebitnih pomislekih glede skladnosti osnutka medvladnega sporazuma ali spremembe s pravom Unije, zlasti z zakonodajo notranjega energetskega trga ter konkurenčnim pravom Unije. Če Komisija v navedenem obdobju ne odgovori, se šteje, da nima pomislekov.
2. Če Komisija na podlagi odstavka 1 obvesti zadevno državo članico, da ima pomisleke, zadevno državo članico seznani s svojim mnenjem o skladnosti zadevnega osnutka medvladnega sporazuma ali spremembe s pravom Unije, zlasti z zakonodajo notranjega energetskega trga ter konkurenčnim pravom Unije, v 12 tednih od datuma priglasitve iz odstavka 1. Če Komisija v navedenem obdobju ne predloži mnenja, se šteje, da Komisija ni navedla pripomb.
3. S privolitvijo zadevne države članice se obdobji iz odstavkov 1 in 2 lahko podaljšata. Po dogovoru s Komisijo in če okoliščine to dopuščajo, se obdobji iz odstavkov 1 in 2 skrajšata.
4. Država članica ne podpiše ali ratificira osnutka medvladnega sporazuma ali spremembe obstoječega medvladnega sporazuma ali se s sporazumom ali spremembo ne strinja, dokler Komisija navedene države članice v skladu z odstavkom 1 ni obvestila o morebitnih pomislekih ali, kadar je ustrezno, v skladu z odstavkom 2 ni podala mnenja ali do izteka obdobja iz odstavka 1 ali, kadar je ustrezno, odstavka 2 država članica od Komisije ni dobila odgovora ali mnenja.

Zadevna država članica pri podpisu ali ratificiranju medvladnega sporazuma ali spremembe oz. strinjanjem s sporazumom ali spremembo v največji možni meri upošteva mnenje Komisije iz odstavka 2.

Člen 6

Obveznost priglasitve in ocena Komisije v zvezi z obstoječimi medvladnimi sporazumi

1. Države članice najpozneje do [3 mesecev po začetku veljavnosti tega sklepa] Komisiji priglasijo vse obstoječe medvladne sporazume, vključno s prilogami in spremembami.

Kadar se obstoječ medvladni sporazum izrecno sklicuje na druga besedila, zadevne države članice predložijo tudi navedena druga besedila, če vsebujejo elemente, ki lahko vplivajo na delovanje notranjega energetskega trga ali na zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji.

Obveznost priglasitve Komisiji v skladu s tem odstavkom se ne uporablja za sporazume med podjetji.

2. Šteje se, da so bili obstoječi medvladni sporazumi, ki so že bili priglašeni Komisiji v skladu s členom 3(1) ali (5) Sklepa št. 994/2012/EU ali točko (a) člena 13(6) Uredbe (EU) št. 994/2010 na datum začetka veljavnosti tega sklepa, priglašeni za namene odstavka 1 tega člena, če priglasitev izpolnjuje zahteve iz navedenega odstavka.
3. Komisija priglašene medvladne sporazume oceni v skladu z odstavkom 1 ali 2. Kadar ima Komisija po svoji prvi oceni pomisleke o skladnosti navedenih sporazumov s pravom Unije, zlasti z zakonodajo notranjega energetskega trga in konkurenčnim pravom Unije, Komisija v devetih mesecih po priglasitvi navedenih sporazumov ustrezno obvesti zadevne države članice.

Člen 7

Obveznost priglasitve in ocena Komisije v zvezi z nezavezujočimi instrumenti

1. Po sprejetju nezavezujočega instrumenta ali spremembe nezavezujočega instrumenta zadevna država članica Komisiji priglasi nezavezujoči instrument ali spremembo, vključno z vsemi prilogami.

Kadar se nezavezujoč instrument ali sprememba nezavezujočega instrumenta izrecno sklicuje na druga besedila, zadevna država članica predloži tudi navedena druga besedila, če vsebujejo elemente, ki lahko vplivajo na delovanje notranjega energetskega trga ali na zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji.
2. Države članice najpozneje do [3 mesecev po začetku veljavnosti tega sklepa] Komisiji priglasijo vse obstoječe nezavezujoče instrumente, vključno s prilogami in spremembami.

Kadar se obstoječ nezavezujoč instrument izrecno sklicuje na druga besedila, zadevna država članica predloži tudi navedena druga besedila, če vsebujejo elemente, ki lahko vplivajo na delovanje notranjega energetskega trga ali na zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji.
3. Obveznost priglasitve Komisiji v skladu z odstavkoma 1 in 2 se ne uporablja za sporazume med podjetji.
4. Kadar Komisija po svoji prvi oceni meni, da bi bili lahko ukrepi za izvajanje nezavezujočega instrumenta, ki ji je bil priglašen na podlagi odstavkov 1 in 2, v nasprotju s pravom Unije, zlasti z zakonodajo notranjega energetskega trga in konkurenčnim pravom Unije, lahko Komisija ustrezno obvesti zadevno državo članico.

Člen 8

Preglednost in zaupnost

1. Pri predložitvi informacij Komisiji v skladu s členom 3(1) do (3), členom 6(1) in členom 7(1) in (2) lahko država članica navede, ali je treba kateri koli del poslovnih ali drugih informacij, katerih razkritje bi lahko škodovalo dejavnostim udeleženih strani, obravnavati kot zaupen in ali se lahko predložene informacije posredujejo drugim državam članicam.

Država članica to v zvezi z obstoječimi sporazumi iz člena 6(2) navede najpozneje do [3 mesecev po začetku veljavnosti tega sklepa].

2. Kadar država članica informacij ne opredeli kot zaupnih v skladu z odstavkom 1, da Komisija navedene informacije na voljo vsem državam članicam v varni elektronski obliki.
3. Kadar država članica obstoječ medvladni sporazum, spremembo obstoječega medvladnega sporazuma, nov medvladni sporazum, obstoječ nezavezujoč instrument, spremembo obstoječega nezavezujočega instrumenta ali nov nezavezujoč instrument opredeli kot zaupnega v skladu z odstavkom 1, navedena država članica da na voljo povzetek predloženih informacij.

Navedeni povzetek vsebuje vsaj naslednje informacije v zvezi z zadevnim medvladnim sporazumom, nezavezujočim instrumentom ali spremembo:

- (a) predmet urejanja,
- (b) namen in področje uporabe,
- (c) trajanje,
- (d) strani,
- (e) informacije o glavnih elementih.

Ta odstavek se ne uporablja za informacije, predložene v skladu s členom 3(1) in (2).

4. Komisija vsem drugim državam članicam v elektronski obliki omogoči dostop do povzetka iz odstavka 3.
5. Zahteve po zaupnosti na podlagi tega člena ne omejujejo dostopa Komisije do zaupnih informacij. Komisija zagotovi, da je dostop do zaupnih informacij strogo omejen le na službe Komisije, za katere je nujno potrebno, da imajo navedene informacije na voljo.

Člen 9

Usklajevanje med državami članicami

Komisija olajšuje in spodbuja usklajevanje med državami članicami, da bi se:

- (a) pregledalo dogajanje v zvezi z medvladnimi sporazumi in nezavezujočimi instrumenti ter poskušali doseči doslednost in usklajenost v zunanjih odnosih Unije na področju energije z državami proizvajalkami, tranzitnimi državami in državami odjemalkami;
- (b) opredelile skupne težave v zvezi z medvladnimi sporazumi in nezavezujočimi instrumenti ter proučili ustrezni ukrepi za obravnavo navedenih težav in po potrebi predlagale rešitve;
- (c) na podlagi dobrih praks in v posvetovanju z državami članicami oblikovale neobvezne vzorčne klavzule, katerih uporaba bi znatno izboljšala skladnost prihodnjih medvladnih sporazumov in nezavezujočih instrumentov s pravom Unije;
- (d) po potrebi podprla priprava večstranskih medvladnih sporazumov ali nezavezujočih instrumentov, ki vključujejo več držav članic ali Unijo kot celoto.

Člen 10

Poročanje in pregled

1. Komisija najpozneje do 1. januarja 2020 Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij predloži poročilo o uporabi tega sklepa.
2. V poročilu zlasti oceni, koliko ta sklep spodbuja skladnost medvladnih sporazumov in nezavezujočih instrumentov s pravom Unije in visoko stopnjo usklajenosti med državami članicami v zvezi z medvladnimi sporazumi in nezavezujočimi instrumenti. Oceni tudi učinek tega sklepa na pogajanja držav članic s tretjimi državami in ustreznost področja uporabe tega sklepa ter postopkov, ki so v njem določeni.

Člen 11

Razveljavitev

Sklep št. 994/2012/EU se razveljavi.

Člen 12

Začetek veljavnosti

Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 13

Naslovniki

Ta sklep je naslovljen na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik